

Lausunto

21.08.2024

Asia: VN/14704/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Tiivistelmä lausunnon keskeisestä sisällöstä

Rakennusteollisuus RT toteaa, että hallituksen tavoitteena on parantaa julkisen talouden kestävyyttä ja luoda edellytyksiä velkaantumisen kasvun taittamiseen, periaatteessa kannatettavaa, mutta sitä ei saa toteuttaa pelkästään jatkuvan oppimisen kustannuksella, millä olisi alalle ja yhteiskunnalle liian suuri haitta.

RT vaatii, että elinkeinoelämälle ja rakennusalalle välttämättömien koulutusten valtionosuusrahoitus on varmistettava. Rakentaminen ja rakennetun ympäristön ylläpito tarjoavat töitä joka viidennelle Suomen työllisistä. Tulevaisuudessa rakennusalan tarvitseman työvoiman osuus työllisistä kasvaa entisestään, sillä kaupungistuminen, kasvava korjausrakentamistarve ja rakennetulle ympäristölle asetetut kestävyystavoitteet tuovat rakentajille töitä.

Työvoiman osaamistarpeet lisääntyvät samassa suhteessa työvoimatarpeen kanssa, mm. lakiuudistusten, vihreän siirtymän ja digitalisoitumisen asettamien vaatimusten johdosta. Rakentaminen on vahvasti säänneltyä, ja ammatillisella lisä- ja täydennyskoulutuksella on keskeinen rooli, koska monet työtehtävät edellyttävät osaamisen lisäksi muodollisia pätevyksiä. Rakentamisella on myös keskeinen rooli huoltovarmuuden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

32 c §. Tavoitteellisista opiskelijavuosista päättäminen

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä opiskelijavuosien määrä saa alittaa järjestämisluvassa määrätyn opiskelija-vuosien vähimmäismäärän. Hallitus päätti 100 miljoonan euron leikkauksesta ammatilliseen koulutukseen siten, että se kohdentuu erityisesti jo aiemmin toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai korkeasteen tutkinnon suorittaneille aikuisille.

RT huomauttaa, että kuten taulukko sivulla 10 osoittaa, muulla ammatillisella lisä- ja täydennyskoulutuksella on iso merkitys jatkuvasti muuttuvassa työelämässä – yli 70 prosentin tilla on jo aiempi tutkinto, jonka lisäksi aikuiset ovat hakeneet ammattitaitoaan syventäviä ja työelämäkelpoisuuttaan tukevia opintoja. RT varoittaa, että aikuisten koulutuksen leikkaaminen vaikuttaa yhtäältä erittäin negatiivisesti rakennusalan laatuun, toisaalta lisä- ja täydennyskoulutusta ei saa säilyttää yksinomaan yritysten vastuulle tässä taantumassa.

RT huomauttaa, että kehysriihen säästöissä on ehdottomasti otettava huomioon HE ammatillisen koulutuksen kokeilulain rahoituslakiin liittyvät aikuisopiskelijoiden lisä- ja täydennyskoulutuksen heikennykset, joiden yhteisvaikutus – ehdotuksen sellaisenaan toteutuessa - aikuiskoulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen on etenkin rakennus- ja kiinteistöaloilla liian radikaali. Huomioitava on myös pelkästään aikuiskoulutusta tarjoavien oppilaitosten toimintaedellytykset. Tästä syystä leikkauksille on asetettava oppilaitoskohtainen katto, joka vertautuu korkeakoulujen maksimiin joka on 3% / vuosi.

Ehdotuksissa esitetään muun muassa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman keventämistä ja osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmasta luopumista. Tämä on RT:n mielestä periaatteessa kannatettavaa ja sääntelyä vähentävää.

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Lukiolakia koskevat säädösehdotukset

-

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Muut kommentit

Vaikuttaa siltä, että rahoitusta ollaan siirtämässä lukiokoulutukseen: 10 miljoonaa tässä esityksessä sekä maksuttomuuden palauttaminen yli 18-vuotiaille – RT kysyykin, mihin koulutuspoliittiseen linjaukseen tämä perustuu?

RT kannattaa ammatilliseen aikuiskoulutukseen laadittavaa kansallista jatkuvan oppimisen strategiaa. Tällainen on korkeakoulutukseen laadittu jo aiemmin. Nuorisoikäluokka pienenee ja aikuisten koulutustarve kasvaa. On laadittava ylihallituskautinen suunnitelma ammatillisen aikuiskoulutuksen turvaamiseksi ja kehittämiseksi, jotta osaavan työvoiman saatavuus voidaan turvata tulevaisuudessakin.

Husari Heidi
Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO